

บรรยายวิชาการบริหารการคลังภาครัฐ

หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการเงินการคลังภาครัฐ

รุ่นที่ 5 วันที่ 3 พฤษภาคม 2555

โดย

สุดา คุณยประพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด

บรรยายวิชาการบริหารการคลังภาครัฐ

หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการเงินการคลังภาครัฐ

รุ่นที่ 6 วันที่ 22 พฤษภาคม 2555

โดย

สุดา คุณยประพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารเศรษฐกิจการคลังจังหวัด

หัวข้อการนำเสนอ

1. ความรู้เบื้องต้นเรื่องเป้าหมายและเครื่องมือทางเศรษฐกิจ
2. หน่วยงานหลักในการบริหารการคลังภาครัฐ
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. วงจรการบริหารการคลังภาครัฐของประเทศไทย

**1.ความรู้เบื้องต้นเรื่องเป้าหมายและ
เครื่องมือทางเศรษฐกิจ**

เป้าหมายทางเศรษฐกิจ

1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

2. เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

3. การกระจายรายได้

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1. เป็นการวัดรายได้ของประเทศ
2. GDP ระดับประเทศ (สศช.)
GPP ระดับจังหวัด (สศช. + บก.)
3. วัดได้ 3 ทาง
 - 3.1 รายได้ (Income)
 - 3.2 รายจ่าย (Expenditure)
 - 3.3 การผลิต (Production)

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

1. เศรษฐกิจมั่นคง ไม่เคลื่อนไหวอย่างรุนแรง

2. ไม่มีเงินเฟ้อ (Inflation)

เงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้า(โดยเฉลี่ย)สูงขึ้นเรื่อยๆ

3. ไม่มีเงินฝืด (Deflation)

เงินฝืด หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ (โดยเฉลี่ย)

ลดลงเรื่อยๆ และผู้ผลิตลดจำนวนการผลิต ทำให้เกิดการว่างงาน

การกระจายรายได้

1. ประชาชนมีรายได้ไม่แตกต่างกันมาก

2. วัตถุประสงค์ใช้สัมประสิทธิ์จีนี้

เครื่องมือทางเศรษฐกิจ

1. นโยบายการคลัง

2. นโยบายการเงิน

ต้องมีให้เครื่องมือต่างๆ จากนโยบายดังกล่าวมีผลขัดกัน

นโยบายการคลัง

การไปสู่เป้าหมายทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายการคลัง ได้แก่

 การจัดเก็บรายได้

 การใช้จ่ายภาครัฐ

 การกู้เงิน

การจัดเก็บรายได้

1. รายได้จากภาษี

1.1 กรมสรรพากร เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.2 กรมศุลกากร เช่น ภาษีนำเข้า – ส่งออก

1.3 กรมสรรพสามิต เช่น ภาษีสรรพสามิต สุรา บุหรี่

2. รายได้จากรัฐวิสาหกิจ

นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เช่น โรงงานยาสูบ สลากกินแบ่งรัฐบาล

3. รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เช่น ที่ดิน รถยนต์ ค่าปรับ

ของส่วนราชการต่างๆ

การใช้จ่ายภาครัฐ (บก.)

1. รายได้ (ภาษี และไม่ใช้ภาษี) ฝากไว้ที่ธปท. แต่บก.ใช้จ่ายเงินตาม กม. และระเบียบที่กำหนด
2. รายจ่าย ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรมหาชน ใช้จ่าย ตาม พ.ร.บ. งบประมาณประจำปี
 - 2.1 งบประมาณ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง
 - 2.2 งบลงทุน เช่น ค่าก่อสร้าง ถนน สะพาน
 - 2.3 งบกลาง เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน

การกู้เงิน (สำนักบริหารหนี้สาธารณะ)

1. เมื่อรายได้ไม่พอกับรายจ่ายจึง กู้เงิน
2. กู้ในประเทศ หรือ ต่างประเทศ
พันธบัตร ⁺ ตั๋วเงินคลัง
3. เงินกู้สาธารณะจะต้องไม่เกิน 60 % ของ GDP
(กรอบความยั่งยืนทางการคลัง)

นโยบายการเงิน

การไปสู่เป้าหมายทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายการเงิน ได้แก่

 การควบคุมเครดิตทางปริมาณ หรือโดยทั่วไป

 การควบคุมเครดิตทางคุณภาพ หรือด้วยวิธีคัดสรร

การควบคุมเครดิตทางปริมาณหรือโดยทั่วไป

+ การซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อควบคุมเงินสดสำรองของธพณ. และมีผลต่ออัตราดอกเบี้ย

+ อัตราซื้อลด (คบ.ที่ธ.กลางคิดกับธพณ.) มีผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของธพณ. ต่อประชาชน

+ เงินสดสำรองที่ต้องดำรง (เงินฝากที่ธพณ.ต้องฝากกับธ.กลาง)

การควบคุมเครดิตทางคุณภาพหรือโดยวิธีคัดสรร

 เครดิตเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์

 เครดิตเพื่อการบริโภค

 เครดิตเพื่อการซื้อบ้านและที่ดิน

2.หน่วยงานหลักในการบริหารการคลังภาครัฐ

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.)
2. กระทรวงการคลัง (สศค. สบณ. บก.)
3. ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)
4. สำนักงานประมาณ (สงป.)
5. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
6. สำนักงาน ก.พ.ร.
7. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

 สศช.ทำรายงานสรุปภาวะเศรษฐกิจมหภาค สถานการณ์การเงิน การคลัง และตัวเลขประมาณการเศรษฐกิจ

 กก. และธปท. พิจารณากำหนดวงเงิน รายได้ รายจ่าย และวงเงินกู้ สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ (ต่อ)

 สงป. จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอกกรม.และรัฐสภา

 บก. สงป. สนง ก.พ.ร. และสตง. บริหารและควบคุมการใช้จ่าย
งบประมาณ

3.กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. รัฐธรรมนูญปี 2550
2. พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
3. พ.ร.บ. เงินคงคลัง พ.ศ. 2491
4. พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
5. กฎหมายและระเบียบด้านการคลัง เช่น ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ ระเบียบสำนักนายกฯ ว่าด้วยการพัสดุ เป็นต้น

รัฐธรรมนูญ ปี 2550

 รัฐบาลต้องตั้งเงินงบประมาณชุดใช้เงินคงคลัง หากนำเงินคงคลังไปใช้จ่าย

 กำหนดให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดสามารถตั้งของงบประมาณเหมือนส่วนราชการได้

พรบ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502

 การจัดทำ การโอน และการควบคุมงบประมาณ

 มาตรา 24 ของพ.ร.บ. กำหนดการนำรายได้ส่งคลัง และ
กำหนดให้รรมต.อนุญาตให้ส่วนราชการไม่ต้องนำเงินส่งคลัง

พรบ.เงินคงคลัง พ.ศ. 2491

+ กำหนดระบบการจัดสรร บริหาร และควบคุมงบประมาณแผ่นดิน

+ บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 1 (รายได้ของรัฐทั้งหมด)

+ บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 2 (การส่งจ่ายเงินได้ตามมาตรา 7)

**พรณ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546**

กำหนดให้มีการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน

กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี

กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

กฎหมายและระเบียบด้านการคลัง

✚ ด้านการรับและจ่ายเงิน การพัสดุ การบัญชี เงินนอกงบประมาณ และการตรวจสอบภายใน

✚ ด้านเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ

✚ ด้านความรับผิดชอบ

4. วงจรการบริหารการคลังภาครัฐของประเทศไทย

วงการบริหารการคลังภาครัฐของประเทศไทย

 การจัดเตรียม

 การจัดทำงบประมาณ

 การบริหาร การควบคุม และการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

การจัดเตรียม

✚ จัดทำสรุปสถานะเศรษฐกิจมหภาค สถานการณ์การเงินการคลัง
ประมาณการภาวะเศรษฐกิจอีก 4 ปีข้างหน้า โดยสศช. กค. สงป. ธปท.
เลขาธิการสภาความมั่นคง และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อวาง
นโยบายรัฐบาล

✚ ครม.กำหนดเป้าหมายทางเศรษฐกิจและกรอบนโยบายการคลัง

✚ คณะกรรมการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน จัดทำแผนบริหาร
ราชการแผ่นดิน และกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ.สูงสุดตามยุทธศาสตร์
รายจ่ายขั้นต่ำ และแหล่งที่มา

การจัดทำงบประมาณ

✚ ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี และจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

✚ สงป.นำเสนอร่างพรบ.งปม.รายจ่ายประจำปีให้กรม. และสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาพิจารณา

✚ เมื่อกฎหมายผ่านสภาแล้วสงป.จัดสรรงปม.ให้ส่วนราชการต่อไป

การบริหาร การควบคุมและการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ.

 กรมบัญชีกลาง

 สำนักงานประมาณ

 สำนักงาน ก.พ.ร.

 ๓๓๓.

กรมบัญชีกลาง

✚ ควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ. ตามหลักเกณฑ์ และระเบียบ ในเรื่อง การเบิกเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งคลัง และการบริหารเงินคลัง

✚ ปรับระบบบัญชีจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างเพื่อให้ส่วนราชการมีระบบบัญชีสะท้อนความจริง และทำงบบัญชีแผ่นดิน รวมทั้ง กำหนดหลักเกณฑ์ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุน

✚ การบริหารการรับจ่ายเงินแผ่นดิน ผ่านระบบ GFMIS

กรมบัญชีกลาง (ต่อ)

 การสร้างระบบตรวจสอบภายใน เพื่อนำไปสู่ระบบการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) เพื่อให้เกิดความโปร่งใส

 กำหนดกฎหมายและระเบียบการคลังให้สอดคล้องกับสถานการณ์

กรมบัญชีกลาง (ต่อ)

 การบริหารเงินนอกงบประมาณ (เงินฝาก เงินทุนหมุนเวียน และ องค์กรมหาชน) ผ่านการประเมินผลโดยใช้ KPIs

 พัฒนางานการพัสดุภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ และโปร่งใส
(e-Procurement e-Auction)

สำนักงานประมาณ

- ✚ บริหารและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการให้เป็นไปตามเอกสารงบประมาณ
กำหนดผลผลิตตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานระดับกรม

สำนักงาน ก.พ.ร.

บริหารและควบคุมส่วนราชการตามคำรับรองปฏิบัติราชการ

(Key Performance Indicators : KPIs)

ใช้ดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุล (Balance Score Card : BSC)
ซึ่งวัดใน 4 ด้าน

1. ด้านการเงิน : ด้านประสิทธิผล (กระทรวง กลุ่ม กรม)
2. ด้านลูกค้า : ด้านคุณภาพการให้บริการ
3. ด้านกระบวนการภายใน : ด้านประสิทธิภาพ
4. ด้านการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์กร : ด้านพัฒนาองค์กร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินของส่วนราชการในลักษณะ
Post Audit แล้วรายงานให้รัฐสภาทราบ

วงจรกิจกรรมการคลังภาครัฐ

สตง.ตรวจสอบ

GFMIS :
ประมวลผล
ในภาพรวม

สศค., กค, สป., ธปท.

1. จัดทำ รายงานประเมิน
สถานะเศรษฐกิจ
4 ปี ชำนาญ

2. การกำหนด
เป้าหมายเศรษฐกิจ
และสังคมมหภาค

3. กรอบนโยบาย
เบื้องต้น

4. แผนบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี
แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี รวมทั้ง
แผนปฏิบัติราชการประจำปี และการ
จัดทำคำของบประมาณรายจ่าย
ประจำปี

5. เสนอร่าง พรบ.
งบประมาณรายจ่าย
ประจำปี

6. สป. จัดสรรงบประมาณ
ให้ส่วนราชการ

8. การประมวลและ
รายงานผล

7. การบริหาร
งบประมาณแผ่นดิน

กระบวนการ
บริหาร
ควบคุมและ
ตรวจสอบ
การใช้จ่าย
เงินงปม.

กระบวนการ
จัดสรร
งบประมาณ
ประจำปีให้ส่วน
ราชการ

สป.
สค.
กพร.

กรม. และ
รัฐสภา

รัฐสภา
อนุมัติ พรบ.

รายงานฐานะ
การเงินแผ่นดิน
(การใช้จ่ายเงินของ
ส่วนราชการ)

กพร.

บก.

ประเมินผล
ตามคำ
รับรองการ
ปฏิบัติ
ราชการ

- กม.การคลังและสิทธิประโยชน์
- การวางระบบบัญชีภาครัฐ
- การบริหารการรับ-จ่ายเงิน
- การตรวจสอบภายใน
- เงินนอกงบประมาณ
- การพัสดุภาครัฐ
- การบริหารเงินคงคลัง

ประเมินผลสำเร็จ
ของโครงการ

คำถาม - คำตอบ